

Foliumzuur

Ledertrexate[®] is een geneesmiddel dat bekend staat als een foliumzuur antagonist. Dit wil zeggen dat het de effecten van foliumzuur in het lichaam tegenwerkt.

Foliumzuur is een vitamine dat een belangrijk rol speelt in de stofwisseling en deling van verschillende soorten lichaamscellen. De bedoeling van een behandeling met Ledertrexate[®] is natuurlijk alleen om de groei van ontstekingscellen af te remmen. Om de gezonde, niet-ontstekingsbevorderende cellen, die voor hun goede werking ook zijn aangewezen op foliumzuur, te beschermen worden foliumzuursupplementen gegeven (dagelijkse inname van 1 tot 2 mg of wekelijkse inname van 5 mg). Hierdoor wordt Ledertrexate[®] beter getolereerd en zijn er minder bijwerkingen. In dit kader kunnen bijvoorbeeld ook problemen met aften in de mond of licht haarverlies voorkomen worden.

Ledertrexate[®] (methotrexaat)

Ledertrexate[®] vermindert gewrichtsklachten (pijn, stijfheid en zwelling van gewrichten) en voorkomt gewrichtsschade. Het wordt onder andere gebruikt bij de behandeling van reumatoïde artritis, psoriasis, poly-myositis en sclerodermie.

Werking

Ledertrexate[®] behoort tot de groep DMARD's (disease modifying antirheumatic drugs) en wordt ook wel basismedicatie genoemd omdat het werkt aan de basis van het ontstekings- of ziekteproces, namelijk het afweersysteem. Hierdoor worden ontstekingen afgeremd. De eventuele (gewrichts)beschadiging die kan ontstaan ten gevolge van ontsteking zal vertraagd of gestopt worden.

Ledertrexate[®] begint pas 6 tot 12 weken na de eerste inname te werken en is werkzaam op lange termijn mits langdurige toediening.

Overleg met uw arts als u wilt stoppen met het gebruik van Ledertrexate[®]. Indien gewenst kan Ledertrexate[®] jarenlang gebruikt worden.

Wijze van inname

Ledertrexate[®] is een basismedicijn dat slechts 1x/week mag ingenomen worden onder de vorm van tabletten (2,5 mg) via de mond en tijdens de maaltijd.

Dit geneesmiddel wordt vaak gestart aan de hand van een opbouwschema waarbij gedurende:

- de eerste twee weken 4 tabletten eenmaal per week worden ingenomen (10 mg/week). Deze tabletten worden bij voorkeur eenmalig op 1 vaste dag ingenomen (4 tabletten) of gespreid ingenomen binnen < 24 uur (2 tabletten 's morgens en 2 tabletten 's avonds).
- Vanaf de derde week worden 6 tabletten eenmaal per week ingenomen (15 mg/week). Deze tabletten worden bij voorkeur eenmalig op 1 vaste dag ingenomen (6 tabletten) of gespreid ingenomen binnen een bepaalde tijd (bv. 2 tabletten 's morgens, 2 tabletten 's middags en 2 tabletten 's avonds of 2 x 3 tabletten).

In sommige gevallen wordt dadelijk van start gegaan met de inname van 6 tabletten of 15 mg/week.

De inname van de tabletten Ledertrexate® kan eventueel vervangen worden door een intramusculaire inspuiting in de bilspier 1x/week (1 flacon 5 mg + fysiologische oplossing 2 ml) of uitzonderlijk een onderhuidse inspuiting 1x/week (bij uitgesproken intolerantie zoals maag-darmklachten).

Deze dosis kan verder uitgebreid (tot 20 tot 25 mg/week), aangepast of verminderd worden.

Gelijktijdige inname van foliumzuur (1 mg dagelijks of 5 mg 1x/week) wordt aanbevolen tijdens de behandeling met Ledertrexate®.

In nog andere gevallen kan worden aanbevolen om de tabletten Ledertrexate® 's avonds bij een hoofdmaaltijd in te nemen om moeilijke tolerantie tegen te gaan.

Mogelijke nadelen

Naast het beoogde effect zijn er mogelijk ook een aantal neveneffecten verbonden aan het gebruik van basismedicijnen zoals Ledertrexate® op het aantal bloedcellen en lever- en nierfunctie.

De lever is een van de organen die naast de nieren verantwoordelijk is voor de verwerking van afvalstoffen zoals overtollige, niet-werkzame bestanddelen van medicijnen. Een overbelasting ervan is meestal omkeerbaar en onschuldig van aard, al naargelang de ernst en de duur van deze afwijkingen. In sommige gevallen is aanpassen van de dosis noodzakelijk, op geleide van extra bloedcontroles of bijkomende onderzoeken.

Basismedicijnen kunnen ook een zwaartegevoel op de maag of misselijkheid veroorzaken. Deze gevoeligheid lijkt vooral persoonsgebonden. Spreid de inname van de tabletten Ledertrexate® over de loop van de dag of tijdens de maaltijd zoals hierboven aanbevolen.

Deze klachten worden ook wel eens gezien bij het begin van de behandeling waarna zij verdwijnen of verminderen.

De inname van tabletten kan ook vervangen worden door een alternatieve manier van toediening, zoals hierboven vermeld, maar moet steeds in samenspraak met uw reumatoloog gebeuren.

Andere, meer zeldzame bijwerkingen zijn:

- ✗ Aften in de mond (voornamelijk bij overdosering)
- ✗ Overgevoeligheidsreactie gekenmerkt door pneumonitis (ontsteking in de longen): aanhoudende droge hoest, plotse en snel evoluerende kortademigheid, eventueel koorts
- ✗ Lichte haaruitval
- ✗ Verhoogde vatbaarheid voor infecties (verkoudheden, bovenste luchtweginfecties)

Aandachtspunten

- ✗ Ledertrexate® is een medicijn dat slechts 1x/week mag ingenomen worden in tegenstelling tot de meeste andere basismedicijnen die dagelijks worden ingenomen.
- ✗ Ledertrexate® werkt traag en het effect ervan zal niet dadelijk voelbaar zijn op pijn en zwelling van gewrichten tot een 6 tot 8 weken na het opstarten.
- ✗ Twee weken na de eerste inname van Ledertrexate® moet u een bloedcontrole bij uw huisarts laten uitvoeren (telkens voor de volgende inname ervan). Een volgende controle gebeurt 4 weken later en vanaf dat moment is het wenselijk 2 tot 3-maandelijks een tussentijdse bloedafname te plannen, met ook af en toe een controle van de urine. Meestal weet uw huisarts welke testen uitgevoerd moeten worden: het aantal bloedcellen (RBC, WBC en WBC-differentiatie, BP), ontstekingsparameters (ESR, CRP) en lever- en nierenzymen (ureum, creatinine, AST, ALT, GOT, GPT, gamma-GT).
- ✗ Men zal geen behandeling met Ledertrexate® instellen in geval van zwangerschap, bij patiënten bij wie een zwangerschap op korte termijn mogelijk is of bij mannelijke patiënten met een kinderswens. Hebt u een zwangerschapswens bespreek dit met uw reumatoloog.
- ✗ Beperk zoveel mogelijk het gebruik van alcohol, vooral op de dag van inname van Ledertrexate®.
- ✗ Koorts kan wijzen op een ernstige infectie. Overleg bij twijfel met uw arts.

Vermoedt u nevenwerkingen? Vermijd het eigenhandig stopzetten van de therapie en bespreek dit eerst met uw arts.